

แนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดทำบัญชีของนิติบุคคลขนาดกลางและขนาดย่อม ในเขตจังหวัดขอนแก่น

Guidelines for Solving Accounting Problems of Small and Medium-Sized Private Enterprise in KHON KAEN Provinces

พลากร เวียงใต้

Palakorn Wiangtai

อาจารย์ประจำคณะบัญชี มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตขอนแก่น

อีเมล: palakorn.va@spu.ac.th

วันที่รับบทความ (Received)

วันที่แก้ไขบทความ (Revised)

วันที่ตอบรับบทความ (Accepted)

5 มีนาคม 2566

16 พฤษภาคม 2566

24 พฤษภาคม 2566

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ 4 ประการคือ 1) เพื่อศึกษาถึงสภาพทั่วไปของ SMEs 2) เพื่อศึกษาถึงปัญหาการทำบัญชีของ SMEs 3) เพื่อสำรวจและวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจของการจัดทำบัญชีของ SMEs และ 4) เพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหายุ่งยากเกี่ยวกับการจัดทำบัญชีให้แก่ SMEs ข้อมูลที่นำมาศึกษาได้มาจากแบบสอบถามและการสัมภาษณ์เชิงลึกที่มีคุณภาพ จากกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีและผู้ทำบัญชีของ SMEs จำนวน 382 ราย โดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ ด้วยวิธีการสกัดองค์ประกอบที่ไม่สำคัญออกไป และหมุนแกนองค์ประกอบตั้งฉากด้วยวิธี Varimax Orthogonal Rotation

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้คือ 1) สภาพทั่วไป พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุอยู่ในช่วง 20-30 ปี ระดับการศึกษาปริญญาตรี ตำแหน่งผู้จัดการฝ่ายบัญชี/หัวหน้าแผนกบัญชี (ผู้ทำบัญชี) ประสบการณ์การจัดทำบัญชี 1 ปี ลักษณะของการจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลประเภทบริษัทจำกัด ลักษณะของการประกอบธุรกิจให้บริการ ขนาดของวิสาหกิจที่ประกอบกิจการจ้างงานไม่เกิน 15 คน มูลค่าสินทรัพย์ถาวรไม่เกิน 30 ล้านบาท เงินลงทุนในนิติบุคคลขนาดเล็ก (มีเงินลงทุนตั้งแต่ 100,000-300,000 บาท) ระยะเวลาดำเนินงาน 1-3 ปี และผู้ทำบัญชีของกิจการคือพนักงานบัญชีของกิจการ 2) ปัญหาการทำบัญชีของ SMEs พบว่า ภาพรวมด้านผู้ทำบัญชีและด้านผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชี มีระดับปัญหาการจัดทำบัญชีของ SMEs อยู่ในระดับปานกลาง ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนภาพรวมด้านการจัดทำบัญชีตามมาตรฐานการบัญชี มีระดับการจัดทำบัญชีตามมาตรฐานอยู่ในระดับมาก เป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้ 3) การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจเพื่อนำไปพัฒนาแนวทางการแก้ปัญหการจัดทำบัญชีของ SMEs พบว่า ชุดตัวแปรที่ทำการศึกษาสามารถวิเคราะห์องค์ประกอบได้ 3 องค์ประกอบหลักซึ่งมี 33 ตัวบ่งชี้ ที่มีความสัมพันธ์กันและส่งผลกระทบต่อจัดทำบัญชีของ SMEs คือ 1) ด้านการจัดทำบัญชีตามมาตรฐานการบัญชี 2) ด้านผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชี 3) ด้านผู้ทำบัญชี มีค่าคะแนนองค์ประกอบมาตรฐานอยู่ระหว่าง 0.557-0.873

สามารถอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 65.997 อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 และ 4) แนวทางแก้ไขปัญหาคือการจัดทำบัญชีต้องให้เป็นไปตามมาตรฐานการบัญชีจะช่วยให้ธุรกิจเจริญเติบโต ต้องควบคุมกระบวนการในการจัดทำบัญชีให้เป็นไปตามระบบบัญชี

คำสำคัญ : ปัญหา, การจัดทำบัญชี, นิติบุคคลขนาดกลางและขนาดย่อม, การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ

ABSTRACT

The objectives of the research were to 1) study the general condition of SMEs. 2) study accounting problems of SMEs. 3) survey and analyze the exploratory elements of accounting of SMEs; and 4) find solutions to problems related to accounting for SMEs. The data used for the study were obtained from quality questionnaires and in-depth interviews from the sample group who were 382 accountants and bookkeepers of SMEs by selecting a specific sample group. Statistics are used to analyze data; Namely, Frequency, Percentage, Mean, Standard Deviation and Exploratory Component Analysis by means of extraction of unimportant elements and rotate the component axis perpendicularly by Varimax Orthogonal Rotation Method.

The results of the research found that: 1) In general Conditions, it was found that most of the respondents were female, aged in the range of 20-30 years, bachelor's degree, position Accounting Manager/Head of Accounting Department (Accountant) 1 year experience in accounting Nature of service business. The size of the enterprise employs no more than 15 people, the value of fixed assets does not exceed 30 million baht. Investments in small juristic persons (with investments ranging from 100,000-300,000 baht), operating period 1-3 years, and the company's bookkeeper is the company's accountant. 2) Accounting problems of SMEs found that the overview of bookkeepers and those responsible for accounting problems of SMEs were at a moderate level, not in accordance with the assumptions set, but the overview of accounting according to accounting standards, the level of standardized accounting preparation is at a high level. It is in accordance with the hypothesis of the research has been set. 3) The survey component analysis for the development of accounting solutions for SMEs found that the study variables were able to analyze 3 main components, which had 33 indicators that were related and affecting the accounting of SMEs as follows: 1) Accounting according to accounting standards 2) The person responsible for accounting 3) Accountant. The standard component scores were between 0.557-0.873, which could explain the variance of 65.997% with significance at

the 0.05 level, and 4) The solution to the problem is that accounting must be in accordance with accounting standards to help businesses grow. Accounting process must be controlled according to the accounting system.

Keywords: Problem, Accounting, Small and Medium-sized private Enterprises, Exploratory Factor Analysis

บทนำ

ตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ.2543 ได้กำหนดความรับผิดชอบของผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีในการจัดให้มีการทำบัญชีและงบการเงินให้ถูกต้องตามที่กฎหมายกำหนด และตามมาตรฐานการบัญชี ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีต้องจัดทำบัญชีนับแต่วันที่เริ่มต้นประกอบกิจการ ประโยชน์ของการทำบัญชียังช่วยให้เจ้าของกิจการสามารถควบคุมรักษาสินทรัพย์ของกิจการได้ทำให้ทราบผลการดำเนินงานของกิจการว่ากิจการมีกำไรหรือขาดทุนเป็นจำนวนเท่าใด ช่วยให้ทราบฐานะการเงินของกิจการว่ากิจการมีสินทรัพย์ หนี้สิน และทุน ซึ่งเป็นส่วนของเจ้าของกิจการเป็นจำนวนเท่าใด จากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่าการจัดทำบัญชีนั้นมีความสำคัญ แต่ในปัจจุบันการทำบัญชีก็ยังพบปัญหามากมาย โดยข้อบกพร่องที่พบมากที่สุดคือ การจัดทำบัญชีไม่ครบถ้วน การบันทึกรายการโดยไม่มีเอกสารที่ต้องใช้ประกอบการลงบัญชี การแสดงรายการในงบการเงินไม่สอดคล้องกับบัญชี เป็นต้น ซึ่งเป็นปัญหาที่พบในหลายๆ กิจการ ทำให้ผู้ประกอบการบางรายอาจต้องประสบกับการขาดทุน จนต้องปิดกิจการได้

ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (Small and Medium-sized private Enterprises: SMEs) เป็นรากฐานที่สำคัญของระบบเศรษฐกิจประเทศไทย ด้วย พลังเล็กๆ ของ SMEs สามารถรวมตัวกันกลายเป็นพลังอันยิ่งใหญ่ที่จะช่วยขับเคลื่อนให้ประเทศไทยเดินหน้า ปัจจุบันการดำเนินงานที่เป็นธุรกิจ SMEs มีเป็นจำนวนมาก และการบริหารงานของกิจการต้องมีความคล่องตัว มีความเป็นอิสระ และมีต้นทุนการดำเนินงานต่ำกว่าธุรกิจขนาดใหญ่จึงมีบทบาทสำคัญในระบบเศรษฐกิจ ในปัจจุบันธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ยังประสบกับปัญหาและข้อจำกัดในการประกอบธุรกิจหลายประการไม่ว่าจะเป็นปัญหาด้านการจัดการด้านการตลาด ด้านแรงงาน ด้านเทคโนโลยี การผลิต รวมถึงการเงินและบัญชี โดยเฉพาะปัญหาทางด้านบัญชียังมีการจัดทำบัญชีที่ไม่สมบูรณ์และไม่สามารถนำตัวเลขที่ได้มาใช้ในการวางแผนและตัดสินใจ โดยเฉพาะธุรกิจที่จดทะเบียนในรูปแบบห้างหุ้นส่วนและบริษัท ยังมีการดำเนินการเป็นแบบครอบครัว นอกจากนี้ผู้ประกอบการหรือเจ้าของกิจการยังไม่เห็นถึงความสำคัญที่ตนเองมีในการบริหารจัดการมีความเชื่อมั่นในตนเองสูงขาดความไว้วางใจพนักงาน ทั้งนี้เพราะบุคลากรยังมีความรู้ความสามารถไม่เพียงพอจึงไม่สามารถดำเนินงานตามขั้นตอนของการรวบรวมข้อมูลทางบัญชีได้อย่างถูกต้อง ข้อจำกัดของ SMEs คือส่วนมากมักจะมีที่มาจากธุรกิจในลักษณะครอบครัว ซึ่งเป็นหน่วยสังคมที่โดยธรรมชาติแล้วจะมีความสามารถในการปรับเปลี่ยนและปรับปรุงโครงสร้างการบริหารจัดการต่าง ๆ ของกิจการได้ไม่รวดเร็วเหมือนอย่างกิจการที่มีพื้นฐานมาจากทุนที่อิสระ (จากครอบครัว) ธุรกิจขนาดกลางและขนาด

ย่อมมักขาดความรู้ในด้านการจัดการหรือการบริหารงานที่มีระบบ ใช้ประสบการณ์จากการเรียนรู้โดยเรียนถูกเรียนผิดเป็นหลัก อาศัยบุคคลในครอบครัวหรือญาติพี่น้องมาช่วยงาน การบริหารในลักษณะนี้ แม้มีข้อดีในเรื่อง การดูแลที่ทั่วถึงหากธุรกิจไม่ใหญ่นัก แต่เมื่อกิจการเริ่มขยายตัวหากไม่ปรับปรุง การบริหารจัดการให้มีระบบก็จะเกิดปัญหาขึ้นได้ในกรณีธุรกิจของครอบครัวที่ดำเนินธุรกิจก้าวมาถึง จุดที่ต้องการขยายตัวขึ้น ข้อจำกัดที่จะพบอยู่เสมอก็คือการปรับระบบการทำงานที่ไม่ทันกับ ความเปลี่ยนแปลงของปัจจัยแวดล้อมต่าง ๆ ที่ขยายใหญ่และเติบโตขึ้นขององค์กร ซึ่งเป็นอุปสรรค สำคัญของการแข่งขันทางธุรกิจในยุคสมัยที่ต้องการการปรับตัวได้อย่างรวดเร็วและกระจายความรู้ รับผิดชอบในการบริหารจัดการ ผู้ประกอบกิจการส่วนมากมักไม่ได้เตรียมความพร้อมหรือให้ ความสำคัญกับการจัดการระบบบัญชีของกิจการให้เป็นระเบียบถูกต้องตามมาตรฐานการบัญชีที่ รับรองเชื่อถือกันโดยทั่วไป โดยมักจะปล่อยปะละเลยให้บัญชีของกิจการสับสนยุ่งเหยิง ไม่สามารถ ตรวจสอบที่มาที่ไปของเงินได้ (อภิญา วิเศษสิงห์, 2556)

ดังนั้นผู้วิจัยมีความสนใจศึกษาปัญหาและหาแนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดทำบัญชีของ นิติบุคคลขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตจังหวัดขอนแก่น และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าการวิจัยจะเป็น ประโยชน์กับผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อที่จะใช้เป็นแนวทางในการจัดทำบัญชีที่เกิดประสิทธิภาพและ ประสิทธิภาพต่อไป ข้อค้นพบจากการวิจัยจะก่อให้เกิดประโยชน์อย่างยิ่งในด้านการจัดทำบัญชีของ ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้มีประสิทธิภาพและบรรลุผลสำเร็จขององค์กร

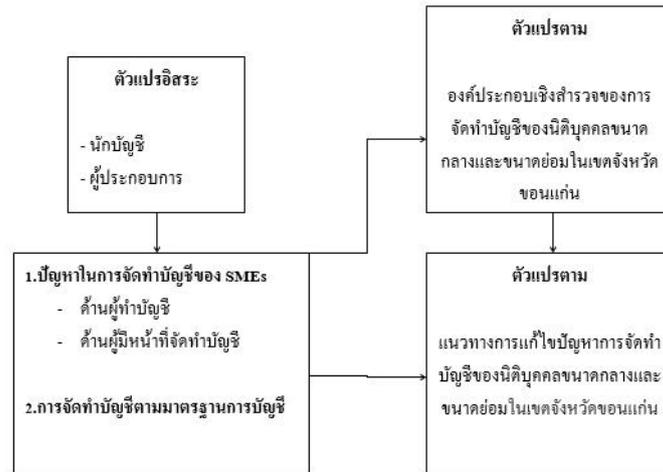
วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาถึงสภาพทั่วไปของนิติบุคคลขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตจังหวัดขอนแก่น
2. เพื่อศึกษาถึงปัญหาการทำให้บัญชีของนิติบุคคลขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตจังหวัดขอนแก่น
3. เพื่อสำรวจและวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจของการจัดทำบัญชีของนิติบุคคลขนาดกลางและ ขนาดย่อมในเขตจังหวัดขอนแก่น
4. เพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหากับการทำให้บัญชีให้แก่นิติบุคคลขนาดกลางและขนาดย่อมใน เขตจังหวัดขอนแก่น

สมมติฐานการวิจัย

ระดับปัญหาการทำให้บัญชีและการจัดทำบัญชีตามมาตรฐานการบัญชีอยู่ในระดับมาก และ มีความสัมพันธ์กันตามแนวทางการแก้ไขปัญหากับการทำให้บัญชีของนิติบุคคลขนาดกลางและขนาดย่อม ในเขตจังหวัดขอนแก่นทุกปัจจัย

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 ภาพประกอบกรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ ผู้ที่มีหน้าที่จัดทำบัญชีหรือผู้ทำบัญชีของ SMEs ในเขตจังหวัดขอนแก่น จำนวน 8,431 ราย (กรมพัฒนาธุรกิจการค้า ข้อมูลจดทะเบียนนิติบุคคลที่ดำเนินกิจการอยู่ ณ 31 ธันวาคม 2563) กลุ่มตัวอย่าง ที่เป็นตัวแทน จำนวน 382 ราย โดยใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างใช้สูตรทาโร่ ยามาเน่ (Taro Yamane, 1976) กำหนดขอบเขตความคลาดเคลื่อน 0.05

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

1. ลักษณะเครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) และการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interviews) โดยแบ่งออกเป็นอย่างละ 4 ส่วน

2. การทดสอบความตรง (Validity) ของเครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้สร้างและพัฒนาขึ้นมา ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน ตรวจสอบความตรง (Validity) ในด้านเนื้อหา ภาษา ข้อความ ความหมาย และโครงสร้างรวมทั้งการตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างเนื้อหากับสิ่งที่ต้องการศึกษา (Item Objective Congruence : IOC) ผลการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องระหว่างเนื้อหากับสิ่งที่ต้องการศึกษา รวมทั้งฉบับเป็น 0.939

3. การทดสอบความเที่ยง (Reliability) ของเครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย ผู้วิจัยได้นำข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 3 คนไปปรับปรุงแก้ไข หลังจากนั้นได้นำไปลองใช้ (Tryout) กับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ได้เป็นกลุ่มตัวอย่างจริง จำนวน 30 ราย หลังจากนั้นนำข้อมูลไปคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงหรือความเชื่อมั่นของเครื่องมือ ได้ค่าทั้งฉบับเป็น 0.911

วิธีรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามถามผู้ที่มีหน้าที่จัดทำบัญชีหรือผู้ทำบัญชีของนิติบุคคลขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตจังหวัดขอนแก่น ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 382 ราย โดยไปเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ระยะเวลาที่ดำเนินการตั้งแต่เดือนธันวาคม พ.ศ.2563 ถึงเดือนมกราคม พ.ศ.2564 ได้รับข้อมูลกลับคืนจำนวน 382 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 ของการเลือกแบบเจาะจง

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

วัตถุประสงค์ที่ 1 คือ ข้อมูลทั่วไปจะนำมาวิเคราะห์โดย ค่าความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) และค่าเฉลี่ย (Mean) และจะนำเสนอข้อมูลที่วิเคราะห์ในลักษณะข้อมูลเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เพื่ออธิบายลักษณะทั่ว ๆ ไปของข้อมูลที่รวบรวมได้

วัตถุประสงค์ที่ 2 โดยในส่วนที่ 2 และ 3 จะนำมาวิเคราะห์โดย ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และจะนำเสนอข้อมูลที่วิเคราะห์ในลักษณะข้อมูลเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เพื่ออธิบายลักษณะทั่วไปของข้อมูลที่รวบรวมได้ โดยจะมีการวัดระดับโดยใช้ Likert Scale คือลักษณะมีคำถามให้เลือกตอบถึงความคิดเห็นต่อปัญหาในการจัดทำบัญชี 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด (สิน พันธุ์พินิจ, 2547)

วัตถุประสงค์ที่ 3 การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis: EFA) เป็นส่วนหนึ่งของเทคนิคการวิเคราะห์องค์ประกอบ (Factor Analysis) เพื่อทำการศึกษาหาความสัมพันธ์ของโครงสร้างของตัวแปร โดยสามารถลดตัวแปร ให้อยู่ในกลุ่มที่มีความสัมพันธ์กันเนื่องจากการข้อมูลจากแบบสอบถามนั้นมีทฤษฎีอ้างอิงในการสร้างข้อคำถาม

วัตถุประสงค์ที่ 4 เป็นส่วนที่ให้ทางผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงความคิดเห็นหาแนวทางการแก้ไขปัญหาและให้ข้อเสนอแนะ จะใช้การบรรยายเชิงพรรณนาตามข้อเสนอแนะที่กลุ่มประชากรได้เสนอแนะไว้

สำหรับแบบสัมภาษณ์ จะใช้การบรรยายเชิงพรรณนาตามความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่กลุ่มประชากรได้เสนอแนะไว้ในแบบสัมภาษณ์เป็นการรวบรวมคำตอบจากแบบสัมภาษณ์รายบุคคลมาจัดเรียงใหม่โดยได้นำคำตอบ ปัญหา และข้อเสนอแนะ ที่จัดอยู่ในกลุ่มลักษณะทำนองเดียวกัน มีความสอดคล้องต้องตรงกัน และเป็นความคิดเห็นของคนส่วนใหญ่ให้จัดอยู่ในกลุ่มเดียวกัน ตามความเข้าใจและความคิดเห็นของผู้วิจัย

สรุปผลการวิจัย

1. วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้ ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง 71.70 มีอายุอยู่ในช่วง 20-30 ปี ร้อยละ 60.70 ระดับการศึกษาปริญญาตรี ร้อยละ 74.90 ตำแหน่งผู้จัดการฝ่ายบัญชี/หัวหน้าแผนกบัญชี(ผู้ทำบัญชี) ร้อยละ 52.40 ประสบการณ์การจัดทำบัญชี 1 ปี ร้อยละ 46.10 ลักษณะของการจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลประเภทบริษัทจำกัด ร้อยละ 40.30 ลักษณะของการประกอบธุรกิจให้บริการ ร้อยละ 47.60 ขนาดของวิสาหกิจที่ประกอบกิจการการจ้างงานไม่

เกิน 15 คน มูลค่าสินทรัพย์ถาวรไม่เกิน 30 ล้านบาท ร้อยละ 68.10 เงินลงทุนในนิติบุคคลขนาดเล็ก (มีเงินลงทุนตั้งแต่ 100,000-300,000 บาท) ร้อยละ 49.20 ระยะเวลาดำเนินงาน 1-3 ปี ร้อยละ 49.70 และผู้ทำบัญชีของกิจการคือ พนักงานบัญชีของกิจการ ร้อยละ 52.40

2. วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 พบว่า

2.1 ภาพรวมด้านผู้ทำบัญชี มีระดับปัญหาการจัดทำบัญชีของ SMEs อยู่ในระดับปานกลาง ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และเมื่อพิจารณาแต่ละรายข้อของด้านนี้พบว่า รายข้อที่ศึกษา จำนวน 9 ข้อ อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้

2.2 ภาพรวมด้านผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชี มีระดับปัญหาการจัดทำบัญชีของ SMEs อยู่ในระดับปานกลาง ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และเมื่อพิจารณาแต่ละรายข้อของด้านนี้พบว่า รายข้อที่ศึกษา จำนวน 11 ข้อ อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้

2.3 ภาพรวมด้านจัดทำบัญชีตามมาตรฐานการบัญชี มีระดับการจัดทำบัญชีตามมาตรฐานการบัญชีอยู่ในระดับมาก เป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้ และเมื่อพิจารณาแต่ละรายข้อของด้านนี้พบว่า รายข้อที่ศึกษา จำนวน 13 ข้อ อยู่ในระดับมากทุกข้อ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้

3. วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 โดยพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์คะแนนองค์ประกอบ (Factor Score Coefficient) ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป เป็นตัวแปรสำคัญ ผลจากการศึกษาเบื้องต้นพบว่า ค่าสัมประสิทธิ์ของการวัดความเพียงพอของข้อมูลการสุ่มตัวอย่างด้วยวิธีวัดแบบไกเซอร์-เมเยอร์-โอล์กิน (Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy) มีค่าเท่ากับ 0.50 นอกจากนี้ยังพบว่า ข้อมูลทั้งหมดสามารถสกัดองค์ประกอบได้เป็น 3 องค์ประกอบหลัก ด้วยวิธีการสกัดองค์ประกอบ และหมุนแกนองค์ประกอบตั้งฉากด้วยวิธี Varimax โดยทั้ง 3 องค์ประกอบดังกล่าวสามารถอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 65.997 อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 1 ค่า Bartlett's Test of Sphericity ของการจัดทำบัญชีของนิติบุคคลขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตจังหวัดขอนแก่น (KMO and Bartlett's Test)

Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy.		.933
Bartlett's Test of Sphericity	Approx. Chi-Square	9919.899
	df	528
	Sig.	.000

*มีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

ตารางที่ 2 ค่า Total Variance Explained ของตัวแปรที่ใช้สำหรับการจัดทำบัญชีของนิติบุคคลขนาดกลาง และขนาดย่อมในเขตจังหวัดขอนแก่น (Total Variance Explained: Method for Extraction Principal Component Analysis PCA)

Component	Initial Eigenvalues			Extraction Sums of Squared Loadings			Rotation Sums of Squared Loadings		
	Total	% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %
1	12.383	37.523	37.523	12.383	37.523	37.523	8.063	24.435	24.435
2	6.883	20.856	58.380	6.883	20.856	58.380	7.857	23.809	48.243
3	1.358	4.114	62.494	1.358	4.114	62.494	4.521	13.699	61.942
4	1.156	3.504	65.997	1.156	3.504	65.997	1.338	4.055	65.997
5	.824	2.496	68.493						
6	.805	2.438	70.931						
7	.756	2.290	73.221						
8	.677	2.052	75.273						
9	.621	1.881	77.153						
10	.603	1.828	78.981						
11	.544	1.647	80.628						
12	.538	1.631	82.259						
13	.491	1.487	83.746						
14	.454	1.375	85.122						
15	.429	1.300	86.422						
16	.393	1.190	87.612						
17	.372	1.126	88.739						
18	.347	1.051	89.789						
19	.333	1.009	90.799						
20	.323	.978	91.777						
21	.303	.917	92.694						
22	.285	.862	93.556						
23	.269	.816	94.372						
24	.249	.754	95.126						
25	.232	.703	95.829						
26	.224	.678	96.507						
27	.216	.654	97.161						
28	.198	.601	97.762						
29	.179	.544	98.306						
30	.171	.518	98.824						
31	.152	.462	99.285						
32	.127	.385	99.671						
33	.109	.329	100.000						

ตารางที่ 3 ผลการพิจารณาตัวแปรสำคัญเพื่อนำไปสร้างและพัฒนาแนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดทำบัญชีของนิติบุคคลขนาดกลางและขนาดย่อม 33 ตัวบ่งชี้ พร้อมทั้งน้ำหนักองค์ประกอบของแต่ละประเด็นเป็น โดยเรียงลำดับตามกลุ่มความสัมพันธ์ของแต่ละองค์ประกอบ ดังนี้

ตัวบ่งชี้	น้ำหนัก องค์ประกอบ
ด้านการจัดทำบัญชีตามมาตรฐานการบัญชี	
1. ท่านคิดว่าการจัดทำบัญชีของธุรกิจ ช่วยในการเจริญเติบโตของธุรกิจให้มากขึ้น	0.830
2. ธุรกิจของท่านมีความสามารถที่จะจัดทำบัญชีให้เป็นไปตามระบบบัญชี	0.830
3. ธุรกิจของท่านมีความเหมาะสมที่จะจัดทำบัญชีให้ถูกต้องเป็นไปตามมาตรฐานการบัญชี	0.819
4. ท่านคิดว่าบุคลากรในธุรกิจของท่านสามารถที่จะเรียนรู้การจัดทำบัญชีให้ถูกต้องครบถ้วนและสมบูรณ์ได้	0.797
5. ธุรกิจของท่านมีความพร้อมด้านการจัดทำบัญชีให้เป็นไปตามมาตรฐานการบัญชี	0.796
6. ท่านคิดว่ามาตรฐานการบัญชีสามารถช่วยให้การจัดทำบัญชีของท่านถูกต้อง น่าเชื่อถือ	0.788
7. ผู้บริหารให้ความสำคัญต่อแผนกบัญชี	0.772
8. ท่านคิดว่าการจัดทำบัญชีช่วยให้กิจการสามารถลดต้นทุนหรือค่าใช้จ่ายลงได้	0.771
9. ท่านคิดว่าการจัดทำบัญชีของธุรกิจสามารถลดความผิดพลาดในการบริหารธุรกิจ	0.761
10. การนำมาตรฐานการบัญชีมาจัดทำบัญชีจะทำให้การบัญชีมีความถูกต้องครบถ้วน	0.755
11. ท่านคิดว่าผู้บริหารมีส่วนในการตัดสินใจในเรื่องการจัดทำบัญชีของ SMEs	0.751
12. ผู้บริหารมีความรู้ด้านการจัดทำบัญชี	0.709
13. บุคลากรของท่านมีความรู้ในการจัดทำบัญชีให้เป็นไปตามมาตรฐานการบัญชี	0.662
ด้านปัญหาผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชี	
14. ผู้ประกอบกิจการไม่มีความรู้เกี่ยวกับกฎหมายทางการบัญชี เช่น พรบ.บัญชี 2543	0.873
15. ขาดการพัฒนาความรู้อย่างต่อเนื่องในเรื่องบัญชี	0.809
16. ผู้ประกอบการที่ไม่มีความรู้พื้นฐานทางด้านบัญชีทำให้ทำความเข้าใจงบการเงินได้ยาก	0.787
17. ไม่มีการนำสารสนเทศมาช่วยงานบัญชี เพราะค่าใช้จ่ายสูง	0.770
18. ผู้ประกอบการไม่ให้ข้อมูลหรือเอกสารที่ครบถ้วนแก่ผู้ทำบัญชี	0.753
19. ผู้ประกอบกิจการ ไม่ทราบประโยชน์ของการจัดทำบัญชี	0.718
20. ผู้ประกอบการเน้นการทำบัญชีทางภาษีอากร มากกว่าทำตามหลักการบัญชี	0.713
21. ผู้ประกอบกิจการ ไม่มีความรู้เกี่ยวกับธุรกิจที่ดำเนินอยู่	0.711
22. ผู้ประกอบการมีเจตนาปกปิด ซ่อนเร้นข้อมูล หรือรายการทางบัญชี ทำให้งบการเงินไม่สามารถให้ข้อมูลที่ มีประโยชน์ต่อผู้ใช้งบการเงิน	0.642
23. ระดับความรู้ของผู้ประกอบการที่แตกต่างกันทำให้การทำความเข้าใจ ในงบการเงินต่างกัน	0.604
24. อื่น ๆ ระบุ	0.586
25. ค่าใช้จ่ายในการทำบัญชีสูง	0.580

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	น้ำหนัก องค์ประกอบ
ด้านปัญหาผู้ทำบัญชี	
26. ข้อมูลทางการบัญชีขาดความถูกต้องและครบถ้วน	0.699
27. ผู้ทำบัญชีมีการเข้าออกบ่อย	0.691
28. ข้อมูลทางการบัญชีไม่สอดคล้องกับความต้องการ	0.688
29. ผู้ทำบัญชีไม่มีความรู้ ความสามารถ เพียงพอในการจัดทำบัญชี	0.668
30. ผู้ทำบัญชีได้รับข้อมูลทางการบัญชีล่าช้า	0.652
31. ผู้ทำบัญชีไม่สามารถจัดทำบัญชีและออกงบการเงินได้ภายในกำหนดเวลา เนื่องจากรับผิดชอบงานอื่นที่มีชิ้นงานบัญชีด้วย	0.578
32. มาตรฐานการบัญชี ยากแก่การเข้าใจ และทำให้ยากแก่การจัดทำ	0.577
33. ผู้ทำบัญชีไม่มีความสามารถในการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชี	0.557

4. วัตถุประสงค์ข้อที่ 4 โดยนำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ในข้อ 3. ผู้วิจัยได้นำไปพัฒนาแนวทางการแก้ปัญหาจัดทำบัญชีของ SMEs ในเขตจังหวัดขอนแก่น พัฒนาในขั้นแรกแล้ว ขั้นต่อไปผู้วิจัยได้นำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิพากษ์และให้ข้อเสนอแนะเพื่อปรับแนวทางให้มีความเหมาะสมและเป็นรูปธรรมโดยได้มีการจัดกลุ่มองค์ประกอบใหม่เพื่อเสนอแนะแนวทางทางแก้ไขปัญหาและสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำบัญชี โดยจัดได้ 3 กลุ่ม ดังนี้

ก) การทำบัญชีตามมาตรฐานการบัญชี หรือ Accounting standard คือ กฎเกณฑ์และวิธีปฏิบัติทางการบัญชีที่ได้ทำการศึกษาและพัฒนาภายใต้สภาวะแวดล้อมทางเศรษฐกิจ ตามหลักกฎหมายของแต่ละประเทศอย่างเหมาะสมและมีเหตุผล จนเป็นที่ยอมรับกันทั่วไป แล้วนำมาเป็นหลักในการปฏิบัติงานทางบัญชีให้เป็นไปในแนวทางทางเดียวกัน โดยมีการพัฒนาให้เหมาะสมภายใต้สภาวะแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป

ข) แนวทางแก้ไขปัญหาด้านผู้ประกอบการ คือ หากผู้ประกอบการไม่มีความรู้เรื่องบัญชีในการทำธุรกิจ แนวทางแก้ไขปัญหาคือหาสำนักงานบัญชีหรือนักบัญชี มาช่วยดูแลเรื่องการทำบัญชี วางแผนภาษี การเงิน และหาเครื่องมือในการช่วยบริหารจัดการธุรกิจ ออกเอกสารด้านรายรับ รายจ่าย ได้ครบถ้วน และถูกต้องตรงตามกฎหมายกำหนด หากส่งงบการเงินไม่ทันกำหนดเวลาทำให้โดนปรับ หรือบางที่ส่งทันแต่ก็ปิดงบการเงินผิดพลาดคลาดเคลื่อน ส่งผลให้มีปัญหาเรื่องภาษีกับกรมสรรพากร แนวทางแก้ไขคือผู้ประกอบการส่งข้อมูลให้กับสำนักงานบัญชีตามระยะเวลาที่กำหนด และติดตามผลสรุปการทำบัญชีทุกเดือน ตรวจสอบงบการเงินอยู่เป็นประจำ

ค) แนวทางแก้ไขปัญหาด้านผู้ทำบัญชี คือ ผู้ทำบัญชีที่ขาดความรู้ ความสามารถและประสบการณ์น้อย ควรตระหนักถึงความสำคัญในการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับมาตรฐานการบัญชีที่เปลี่ยนแปลง ติดตาม ข้อมูล ข่าวสาร ทั้งต้องเตรียมความพร้อม กำหนดความรับผิดชอบและประสานงานกับฝ่ายที่เกี่ยวข้องเป็นคณะทำงานเพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้ เนื่องจากมาตรฐานการบัญชีที่เปลี่ยนแปลงไปมีแนวคิดทางเศรษฐศาสตร์มากขึ้น ต้องอาศัยวิชาชีพอื่นในการปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชี เช่น

นักคณิตศาสตร์ประกันภัย การประเมินอายุการใช้งานของทรัพย์สินของวิศวกร เป็นต้น นอกจากนี้ทักษะด้านความรู้ (Hard Skills) แล้ว ทักษะด้านอารมณ์ (Soft Skills) ก็มีส่วนสำคัญในการประกอบอาชีพบัญชีและต้องพัฒนาตนในเรื่องกระแสการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีกำลังมาแรง คือ ปัญญาประดิษฐ์ (AI : Artificial Intelligence) และเทคโนโลยี บล็อกเชน (Blockchain) จะมาทดแทนนักบัญชี สิ่งที่นักบัญชีในโลกอนาคตต้องมีการปรับตัว คือ การทบทวนทักษะเพื่ออนาคต (Reskill) เพื่อให้ตอบสนองความต้องการของโลกอนาคต

อภิปรายผลการวิจัย

1. จากการศึกษาสภาพและปัญหาการจัดทำบัญชีของนิติบุคคลขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตจังหวัดขอนแก่น ได้แก่ 1) ด้านผู้ทำบัญชี 2) ด้านผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชี 3) ด้านการจัดทำบัญชีตามมาตรฐานการบัญชี พบว่า ด้านการจัดทำบัญชีตามมาตรฐานการบัญชีอยู่ในระดับมาก เพราะมาตรฐานการบัญชี หรือ Accounting standard คือ กฎเกณฑ์และวิธีปฏิบัติทางการบัญชีที่ได้ทำการศึกษาและพัฒนาภายใต้สภาวะแวดล้อมทางเศรษฐกิจ ตามหลักกฎหมายของแต่ละประเทศอย่างเหมาะสมและมีเหตุผล จนเป็นที่ยอมรับกันทั่วไป แล้วนำมาเป็นหลักในการปฏิบัติงานทางบัญชีให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน โดยมีการพัฒนาให้เหมาะสมภายใต้สภาวะแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป ส่วนด้านผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีและด้านผู้ทำบัญชี มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ กัลธีรา สุทธิญาณวิมล และนฤมล คุ่มพงษ์ (2556) ที่ว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้ลำดับความสำคัญต่อปัญหาการจัดทำบัญชีของผู้ประกอบการประเภทห้างหุ้นส่วนและบริษัทจำกัดในหัวข้อต่อไปนี้ โดยให้ความสำคัญมากที่สุดในหัวข้อ ผู้ทำบัญชีไม่สามารถจัดทำบัญชีและออกงบการเงินได้ภายในกำหนดเวลาเนื่องจากรับผิดชอบงานอื่นที่มีในงานบัญชีด้วย ส่วนหัวข้อรองลงมาที่ให้ความสำคัญคือ ผู้ประกอบการที่ไม่มีความรู้พื้นฐานทางด้านบัญชี ทำให้ทำความเข้าใจงบการเงินได้ยาก ส่วนในหัวข้อผู้ประกอบการกิจการไม่มีความรู้เกี่ยวกับกฎหมายทางการบัญชี เช่น พรบ.บัญชี 2543 นั้น จัดเป็นลำดับที่สามที่ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญ ทั้งนี้ในหัวข้อลำดับที่สี่ คือ ผู้ประกอบการเน้นการทำบัญชีทางภาษีอากรมากกว่าทำตามหลักการบัญชี ส่วนหัวข้อสุดท้ายคือ ผู้ประกอบการมีเจตนาปกปิด ซ่อนเร้นข้อมูล หรือรายการทางบัญชี ทำให้งบการเงินไม่สามารถให้ข้อมูลที่มีประโยชน์ต่อผู้ใช้งบการเงิน

2. จากผลการสำรวจและวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจเพื่อนำไปพัฒนาแนวทางการแก้ปัญหาการจัดทำบัญชีของนิติบุคคลขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตจังหวัดขอนแก่น โดยใช้เกณฑ์ค่าสัมประสิทธิ์คะแนนองค์ประกอบมาตรฐานตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป พบว่า มี 3 Component สำคัญที่มีผลต่อจัดทำบัญชีของนิติบุคคล มีค่าคะแนนองค์ประกอบมาตรฐานอยู่ระหว่าง 0.557 – 0.873 คือ

Component ที่ 1 ตั้งชื่อองค์ประกอบได้ว่า **การจัดทำบัญชีตามมาตรฐานการบัญชี** หมายความว่า การจัดทำบัญชีต้องให้เป็นไปตามมาตรฐานการบัญชีจะช่วยให้อุรกิจเจริญเติบโตมากยิ่งขึ้น เนื่องจากจะได้รับข้อมูลทางการบัญชีที่ถูกต้อง ครบถ้วน สามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อ

การตัดสินใจทางธุรกิจ โดยต้องมีการจัดให้ควบคุมกระบวนการในการจัดทำบัญชีให้เป็นไปตามระบบบัญชีและมีความพร้อมอยู่เสมอ สามารถเลือกวิธีการในการปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชีที่เหมาะสมได้ และสนับสนุนส่งเสริมให้บุคลากรมีการจัดทำบัญชีให้ถูกต้อง ครบถ้วน จัดหาเครื่องมือและอุปกรณ์ต่างๆที่เหมาะสมอย่างเพียงพอในการจัดทำบัญชี อันจะส่งผลให้การจัดทำบัญชีมีความถูกต้อง ครบถ้วน น่าเชื่อถือ นอกจากนี้ผู้บริหารควรให้ความสำคัญต่อแผนกบัญชี เพราะถือเป็นหัวใจสำคัญของธุรกิจ หากมีการบริหารจัดการที่ดี มีการควบคุมภายในที่ดี (Internal Control & Risk Assessment) ความเสี่ยงและข้อผิดพลาดต่างๆที่จะเกิดขึ้นก็ลดน้อยลงตาม จะสามารถช่วยกิจการลดต้นทุนหรือค่าใช้จ่ายลงได้ ผู้บริหารมีส่วนสำคัญต่อการตัดสินใจในข้อมูลสารสนเทศทางการบัญชีเป็นอย่างยิ่ง ดังนั้นจึงควรสนับสนุนส่งเสริมให้บุคลากรได้เรียนรู้ในความรู้ใหม่ๆ เกี่ยวกับมาตรฐานการบัญชี พรบ.การบัญชี 2543 พรบ.วิชาชีพบัญชี 2547 ประมวลรัษฎากรและกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องอยู่ตลอดเวลา ทั้งนี้เพื่อมีข้อมูลในการบริหารจัดการอันส่งผลให้การจัดทำบัญชีมีความถูกต้อง ครบถ้วน น่าเชื่อถือ ทันเวลาตามที่กฎหมายกำหนดและจะช่วยให้ธุรกิจเจริญเติบโตมากยิ่งขึ้น หนึ่งในเรื่องของมาตรฐานการบัญชีที่ไม่สอดคล้องกับการบัญชีภาษีอากรตามประมวลรัษฎากร และข้อกำหนดของกรมสรรพากร ซึ่งมักสร้างปัญหาในการตรวจสอบ และการปฏิบัติงานด้านการบัญชี จึงต้องการประสานงานกันระหว่างหน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ และกรมสรรพากร กระทรวงการคลัง เพื่อดำเนินการวางแนวทางในการปฏิบัติงานด้านการบัญชี หรือจัดให้มีหน่วยงานที่ปรึกษาให้คำตอบที่ชัดเจน ทันเวลา สร้างความน่าเชื่อถือ สามารถอ้างอิงได้ ในการปฏิบัติงานโดยภาครัฐ ในด้านการใช้ความรู้วิชาชีพอิสระ และท้ายที่สุดหน่วยงานรัฐต้องเข้ามามีบทบาทมากขึ้น คอยอำนวยความสะดวก มีมาตรการส่งเสริมสนับสนุนนิติบุคคล เช่น คอยให้คำแนะนำปรึกษา ดูแลเอาใจใส่ มีจิตให้บริการอย่างแท้จริง (Service Mind) มีการจัดอบรมให้ความรู้ฟรีหรือในราคาต้นทุนต่ำ ด้านการทำบัญชี หรือมาตรฐานการบัญชีที่ปรับปรุงแก้ไขฉบับล่าสุด แก่ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีและผู้ทำบัญชีและควรมีมาตรการยกเว้นการลดหย่อนภาษีรวมถึงการขยายระยะเวลาการยื่นแบบแสดงรายการเพื่อเสียภาษีออกไป เพื่อบรรเทาภาระของผู้ประกอบและประชาชนทั่วไป โดยเฉพาะในสภาวะการณ์ที่ไม่ปกติ เช่น โควิด-19 ซึ่งสอดคล้องกับ แบบสัมภาษณ์ของงานวิจัยฉบับนี้ที่ว่า มาตรฐานการบัญชี คือกฎเกณฑ์และวิธีปฏิบัติทางการบัญชีที่ได้ทำการศึกษาและพัฒนาภายใต้สภาวะแวดล้อมทางเศรษฐกิจ ตามหลักกฎหมายของแต่ละประเทศอย่างเหมาะสมและมีเหตุผลเป็นที่ยอมรับโดยทั่วไป และระบบบัญชีที่ดีจะมีส่วนทำให้ธุรกิจมีการดำเนินงานที่ดี มีความคล่องตัว ลดค่าใช้จ่าย มีการควบคุมภายในที่ดี และป้องกันการเกิดการทุจริตได้ และยังสอดคล้องกับแบบสอบถามแบบปลายเปิดของงานวิจัยฉบับนี้ด้วย ที่ว่าหน่วยงานของรัฐบาลควรมีมาตรการช่วยเหลือในเรื่องการจัดทำบัญชี เช่น ให้คำแนะนำเบื้องต้น สนับสนุนเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจและอำนวยความสะดวกในเรื่องการจัดทำบัญชี

Component ที่ 2 ตั้งชื่อองค์ประกอบได้ว่า **ปัญหาด้านผู้ประกอบการ** หมายความว่า แนวทางการแก้ไขปัญหาด้านผู้ประกอบการ ควรสนับสนุนส่งเสริมให้ผู้ประกอบการได้เรียนรู้องค์

ความรู้ใหม่ๆเกี่ยวกับมาตรฐานการบัญชี พรบ.การบัญชี 2543 พรบ.วิชาชีพบัญชี 2547 ประมวลรัษฎากรและกฎหมายอื่นๆที่เกี่ยวข้องอยู่ตลอดเวลา เนื่องจากผู้ประกอบการคือ ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีตามกฎหมาย ดังนั้นผู้ประกอบการจึงควรตระหนักในหน้าที่รวมถึงให้มีการพัฒนาความรู้อย่างต่อเนื่องในเรื่องบัญชีของกิจการ อย่างน้อยควรรู้พื้นฐานทางด้านการบัญชีเพื่อให้สามารถทำความเข้าใจในงบการเงินได้ง่ายยิ่งขึ้น นอกจากนี้การจัดหาเทคโนโลยีสารสนเทศทางด้านบัญชีสมัยใหม่มาช่วยสนับสนุนงานด้านบัญชี โดยจัดให้มีเครื่องมือ อุปกรณ์ต่างๆที่เหมาะสมจะส่งผลให้การจัดทำบัญชีมีความถูกต้อง ครบถ้วน น่าเชื่อถือ ทันเวลาตามที่กฎหมายกำหนด ช่วยให้ธุรกิจเจริญเติบโตมากยิ่งขึ้นและผู้ประกอบการควรปรับทัศนคติให้เล็งเห็นประโยชน์ของการจัดทำบัญชีเพราะถือเป็นหัวใจสำคัญของธุรกิจ ผู้ประกอบการเป็นผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีและต้องจัดให้มีผู้ทำบัญชีตามที่กฎหมายกำหนด โดยต้องให้ข้อมูลหรือเอกสารที่ครบถ้วนแก่ผู้ทำบัญชี ไม่ปกปิดซ่อนเร้นข้อมูลหรือรายการทางบัญชี และต้องนำส่งเอกสารหลักฐานประกอบการลงบัญชีให้ทันระยะเวลาตามที่กฎหมายกำหนดเพื่อป้องกันความล่าช้าซึ่งอาจนำไปสู่ความผิดพลาดในกระบวนการจัดทำบัญชี โดยอาจกำหนดเวลานำส่งรายการทางการบัญชี ซึ่งสามารถใช้ข้อมูลให้เกิดประโยชน์ได้ และท้ายที่สุดกิจการควรมีการวางแผนบัญชีภาษี (Tax Planning) โดยผู้เชี่ยวชาญเพื่อทำให้กิจการจัดทำบัญชีให้ครบถ้วน ถูกต้อง และประหยัดภาษี ซึ่งสอดคล้องกับแบบสัมภาษณ์ของงานวิจัยฉบับนี้ ที่ว่าผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีหรือผู้ประกอบการควรศึกษาหาความรู้ด้านการบัญชี โดยควรมีการจัดอบรมให้ความรู้ด้านการทำบัญชีแก่ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีหรือผู้ประกอบการจากหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง และผู้ประกอบการส่วนใหญ่ไม่มีความรู้ความเข้าใจด้านเอกสารหลักฐานทางการบัญชีว่าต้องมีองค์ประกอบอะไรบ้าง

Component ที่ 3 ตั้งชื่อองค์ประกอบได้ว่า **ปัญหาด้านผู้ทำบัญชี** หมายความว่า แนวทางการแก้ไขปัญหาด้านผู้ทำบัญชี ควรสนับสนุนส่งเสริมให้ผู้ทำบัญชีมีความรู้ใหม่ๆ เกี่ยวกับมาตรฐานการบัญชี สามารถเลือกใช้มาตรฐานการบัญชีให้สอดคล้องกับประเภทของธุรกิจ รวมถึงให้มีความรู้เกี่ยวกับ พ.ร.บ.การบัญชี 2543 พ.ร.บ.วิชาชีพบัญชี 2547 ประมวลรัษฎากรและกฎหมายอื่นๆที่เกี่ยวข้อง โดยการส่งบุคลากรไปเข้าร่วมอบรม ประชุม สัมมนาในเรื่องการจัดทำบัญชีให้เป็นไปตามมาตรฐานการบัญชีและเรื่องอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของธุรกิจ เช่น โปรแกรมสำเร็จรูปทางด้านบัญชี เพื่อนำองค์ความรู้ที่ได้มาพัฒนากระบวนการจัดทำบัญชีให้ถูกต้องและครบถ้วน สร้างความน่าเชื่อถือและเป็นที่ยอมรับ ผู้ทำบัญชีต้องตระหนักในหน้าที่ของงานบัญชีซึ่งเป็นงานที่ต้องอาศัยความระมัดระวัง ละเอียดรอบคอบสูง มีระบบระเบียบ ขั้นตอนเด่นชัดเป็นรูปธรรมตรงไปตรงมา ผู้ทำบัญชีควรกำหนดวันเวลาในการส่งมอบเอกสารหลักฐานประกอบการลงบัญชี เพื่อให้ทันรอบระยะเวลาตามที่กฎหมายกำหนดเพื่อป้องกันความล่าช้าซึ่งอาจนำไปสู่ความผิดพลาดในการบันทึกและจัดทำบัญชี อันจะส่งผลทำให้งบการเงินสามารถให้ข้อมูลที่มีประโยชน์ต่อผู้ใช้งบการเงิน ส่วนผู้ประกอบการควรมีการจูงใจพนักงานให้มีความจงรักภักดีในองค์กร เช่น การให้รางวัล สวัสดิการต่างๆ สนับสนุนส่งเสริมในด้านต่างๆ ที่กิจการสามารถทำได้ เพื่อเป็นการสร้างขวัญและกำลังใจและป้องกันการลาออกของพนักงาน ควรมีการกำหนดตัวผู้ทำบัญชีและมอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบอย่างชัดเจน ด้านหน่วยงานภาครัฐควรให้ความสำคัญเรื่องมาตรฐานการบัญชีมากยิ่งขึ้น นอกเหนือจากการให้

ความสำคัญเรื่องการจัดเก็บภาษีตามประมวลรัษฎากรเพียงอย่างเดียว เพราะมาตรฐานการบัญชีเรื่องใหม่นั้น ก่อนจะถูกนำมาบังคับใช้ในประเทศไทยได้ก็ต้องผ่านการทดลองใช้มาแล้วที่ต่างประเทศ เพื่อดูความเป็นไปได้ แนวโน้มและทิศทางต่างๆในบริบทของประเทศไทย เพราะที่ผ่านมานั้นมาตรฐานการบัญชีแยกการทำ ความเข้าใจ องค์การที่ทำหน้าที่ออกมาตรฐาน ติความ ให้ตัวอย่างหลักปฏิบัติก็มีเพียงสภาวิชาชีพบัญชีในพระ ราชูปถัมภ์ซึ่งเป็นองค์กรอิสระ ผู้ทำบัญชีควรทำความเข้าใจมาตรฐานในแต่ละมาตรฐานอย่างถ่องแท้ เพราะถ้า ผู้ทำบัญชีไม่เข้าใจในมาตรฐานนั้นๆอย่างแท้จริงก็จะมีผลต่อการปฏิบัติงานทางบัญชีได้ ซึ่งสอดคล้องกับแบบ สัมภาษณ์ของงานวิจัยฉบับนี้ ที่ว่าปัญหาหลักๆเกี่ยวกับการจัดทำบัญชี คือ ลูกค้าจะส่งเอกสารให้ทางสำนักงาน ล่าช้า หรือบางกรณีอาจส่งมาให้แล้วแต่เอกสารไม่ครบถ้วน ถูกต้อง จึงส่งผลต่อการทำบัญชีเป็นอย่างมาก ประกอบกับผู้ทำบัญชีขาดความระมัดระวัง ละเอียดยรอบคอบ ขาดประสบการณ์และความสามารถในการ วิเคราะห์และเสนอแนะแนวคิดที่จะพัฒนางานด้านการบริการ และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ อังคณา นุตยกุล (2548) ที่ว่าได้ศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของผู้ทำบัญชี ในการปฏิบัติงานให้ถูกต้อง ตามมาตรฐานการบัญชีไทย สำหรับธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในเขตกรุงเทพมหานคร จากผลการศึกษา พบว่า ผู้ทำบัญชีต้องเป็นผู้มีจรรยาบรรณในวิชาชีพ มีความรู้ในวิชาชีพอย่างแท้จริง มีความรักในอาชีพ มีรายได้และผลตอบแทนเหมาะสมกับหน้าที่ และความรับผิดชอบ และมีสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ดี การปฏิบัติงานจึงประสบความสำเร็จ และด้านการทำงานให้ถูกต้องตามมาตรฐานการบัญชี พบว่าด้าน สภาพแวดล้อมในการทำงานมีความสำคัญมากที่สุด ด้านความเป็นอิสระในการทำงาน ด้านความสัมพันธ์กับ ผู้บริหาร และด้านรายได้ สวัสดิการ ตามลำดับ องค์กรควรสนับสนุนให้ผู้ทำบัญชีมีอิสระในการปฏิบัติงาน เพื่อให้ปฏิบัติงานด้านบัญชีเป็นไปตามกรอบหรือแนวทางของวิชาชีพให้โอกาสผู้ทำบัญชีในการแสดง ความคิดเห็น สนับสนุนให้ผู้ทำบัญชีได้รับรายได้และสวัสดิการอย่างเพียงพอต่อความรู้ ความสามารถ

นอกจากนั้นในภาพรวมทั้ง 3 Component ยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของ กัลลธีรา สุทธิญาณวิมล และนฤมล คุ่มพงษ์ (2556) ที่ว่า จากผลการศึกษาวิจัยในครั้งนี้แสดงให้เห็นถึงปัญหา การจัดทำบัญชีของผู้ประกอบการประเภทห้างหุ้นส่วนละบริษัทจำกัดในหลายๆ ด้าน ซึ่งจำเป็นจะต้องได้รับการ แก้ไข หรือการแนะนำเกี่ยวกับการแก้ปัญหาต่อไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งเกี่ยวกับความถูกต้องและ ความสำคัญของการจัดทำบัญชี ดังนั้นในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวจึงต้องมีการมุ่งเน้นให้ผู้ประกอบการตระหนัก ถึงความสำคัญของการจัดทำบัญชีพร้อมทั้งการแก้ไขปัญหาหรือข้อบกพร่องทางการบัญชีที่ถูกจุด และ สอดคล้องกับผลการศึกษาของ อังคณา นุตยกุล(2548) ที่ว่าปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีของวิสาหกิจ ขนาดกลางและขนาดย่อมโดยสรุปได้ดังนี้ ผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องไม่ให้ความสำคัญกับเอกสารที่จะนำมา บันทึบบัญชี ผู้บริหารไม่มีความรู้ด้านบัญชี ผู้ทำบัญชีขาดความเป็นอิสระในการทำงาน มีรายได้และ ผลตอบแทนต่ำ ขาดความรู้ความเข้าใจด้านมาตรฐานบัญชี และกฎหมายบัญชี และสอดคล้องกับผลการศึกษา ของ อภิญญา วิเศษสิงห์ (2556) ที่ว่าเหตุผลที่องค์กรธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีความต้องการพัฒนา ความรู้ทางการบัญชี พบว่า องค์กรธุรกิจคำนึงถึงความต้องการในการพัฒนาความรู้ทางการบัญชีในระดับมาก และเหตุผลที่องค์กรธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีความต้องการในการพัฒนาความรู้ทางการบัญชีในระดับ ปานกลาง คือ บุคลากรมีความรู้ในการจัดทำบัญชีให้เป็นไปตามมาตรฐานการบัญชี

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับแนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดทำบัญชีของ SMEs คือ ผู้เกี่ยวข้องกับการจัดทำบัญชีของ SMEs ควรที่จะได้ศึกษาผลงานวิจัยเรื่องนี้อย่างละเอียด เพราะผลงานวิจัยที่ค้นพบครั้งนี้จะช่วยเพิ่มความสำเร็จการจัดทำบัญชีของ SMEs ได้อย่างเป็นระบบและเป็นรูปธรรม แนวทางที่ผู้วิจัยได้นำเสนอทั้ง 3 องค์ประกอบ ผู้เกี่ยวข้องกับการจัดทำบัญชีของ SMEs ควรเน้นการนำไปปฏิบัติทั้งนี้เพื่อพัฒนาระบบการจัดทำบัญชีของนิติบุคคลขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตจังหวัดขอนแก่น ให้เป็นระบบที่ชัดเจน

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป วิธีวิจัยหรือแนวทางการวิจัย รวมทั้งตัวแปรต่าง ๆ ที่ใช้และที่ค้นพบจากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยท่านอื่นๆ อาจนำไปประยุกต์ใช้กับงานวิจัยของตนเอง ตัวอย่างเช่น ปัญหาของผู้ทำบัญชี คือ ข้อมูลทางการบัญชีขาดความถูกต้องและครบถ้วน ปัญหาของผู้ประกอบกิจการ คือ ไม่มีความรู้เกี่ยวกับกฎหมายทางการบัญชี เช่น พรบ.บัญชี 2543 แนวทางแก้ไข คือ การจัดทำบัญชีให้ถูกต้องตามมาตรฐานการบัญชีจะช่วยให้ธุรกิจเจริญเติบโต ต้องควบคุมกระบวนการ ในการจัดทำบัญชีให้เป็นไปตามระบบบัญชี เพื่อขยายผล สร้างและพัฒนาแนวการจัดทำบัญชีของ SMEs ให้กว้างขวางและชัดเจนมากยิ่งขึ้น อันจะนำไปสู่การค้นพบองค์ความรู้เกี่ยวกับการจัดทำบัญชีของ SMEs ที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ ควรมีการศึกษาความคิดเห็นเพิ่มเติมในกลุ่มอื่น หรืออาจมีการขยายกลุ่มประชากรออกไปทั้งในระดับภาคและประเทศ เพื่อจะได้นำข้อมูลความคิดเห็นที่ได้จากผู้ประกอบการกลุ่มอื่นมารวมกับข้อมูลที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาและเป็นแนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดทำบัญชีของนิติบุคคลขนาดกลางและขนาดย่อม ได้อย่างถูกต้อง เหมาะสมต่อไป

กิตติกรรมประกาศ

บทความวิจัยเรื่องแนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดทำบัญชีของนิติบุคคลขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตจังหวัดขอนแก่น (GUIDELINES FOR SOLVING ACCOUNTING PROBLEMS OF SMALL AND MEDIUM-SIZED PRIVATE ENTERPRISE IN KHON KAEN PROVINCES) ต้องขอขอบคุณมหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตขอนแก่น ที่ให้ทุนในการสนับสนุนเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ คุณค่าและประโยชน์จากการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยขอขอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณบิดามารดา บุรพจารย์ ภรรยาและบุตรธิดา ตลอดจนบุคคลที่เคารพรักและทุกท่านที่กรุณาตอบแบบสอบถามด้วยความสมัครใจพร้อมทั้งให้ข้อมูลอันเป็นประโยชน์แก่งานวิจัยนี้ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

เอกสารอ้างอิง

กรมพัฒนาธุรกิจการค้า. (2563). ข้อมูลจดทะเบียนนิติบุคคลที่ดำเนินกิจการอยู่ ณ 31 ธันวาคม 2563. สืบค้นเมื่อ 29 ตุลาคม 2563, จาก <http://www.knowledgebase.dbd.go.th/dbd/BRA/braTimeSeries.aspx.2555>.

กัลย์ธีรา สุทธิญาณวิมล. (2556). *การศึกษาสภาพปัญหาการจัดทำบัญชีของสถานประกอบการประเภทห้างหุ้นส่วนและบริษัทจำกัด ในเขตอำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่*. เชียงใหม่: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนาภาคพายัพ.

สิน พันธุ์พินิจ. (2547). *เทคนิคการวิจัยทางสังคมศาสตร์*. กรุงเทพฯ: วิทย์พัฒนา.

อภิญา วิเศษสิงห์. (2556). *การจัดทำบัญชีของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.

อังคณา นุตยกุล. (2548). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของผู้ทำบัญชีในการปฏิบัติงานให้ถูกต้องตามมาตรฐานการบัญชีไทย สำหรับธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตกรุงเทพมหานคร*. (การศึกษาค้นคว้าอิสระ, มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต).

Yamane, Taro. (1976). *Statistics: An introductory analysis (2nd ed.)*. New York: Harper and Row.